

ВЕРХОВНА РАДА УКРАЇНИ

**Комітет з питань державного будівництва, регіональної політики
та місцевого самоврядування**

ПРОТОКОЛ СЛУХАНЬ

**«Проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого
самоврядування та бюджетної децентралізації»**

22 травня 2015 року

13 год. 00 хв.

вул. Садова, 3а, кім. 416

м. Київ

Голова Комітету Власенко С.В.

Заступник Голови Комітету Кудлаєнко С.В.

Присутні: члени Комітету: Бойко О.П., Дехтярчук О.В., Федорук М.Т.

Відсутні: члени Комітету: Балога І.І., Березюк О.Р., Бублик Ю.В., Гончаренко О.О., Гуляєв В.О., Добкін М.М., Курило В.С., Ледовських О.В., Матвійчук Е.Л. Река А.О., Шкрум А.І.

Відповідальні працівники секретаріату Комітету: Завідувач секретаріату Комітету Малюга А.В.; заступники Завідувача секретаріату Комітету Данилюк О.А., Маковський О.А.; головні консультанти Гарбуз Ю.П., Дмитрук Л.В., Степанян Г.С., Корнієнко Т.М., Рибак О.Ф.; старші консультанти Кеворкова І.А., Падалко О.В., Рабець Л.А.

Запрошені:

АНДРІЙЧУК Юрій Миколайович – голова Секретаріату Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Українська асоціація районних та обласних рад»;

АНИКЄЄВА Олена Олегівна – заступник керівника Департаменту експертно-аналітичного забезпечення реформ Головного Департаменту з питань впровадження реформ Адміністрації Президента України;

БАШНЯК Іван Степанович – Борщівський міський голова (Тернопільська область);

БОВА Юрій Анатолійович – Тростянецький міський голова (Сумська область);

БОГДАН Андрій Іванович – Городнянський міський голова (Чернігівська область);

БОНДАР Василь Іванович – Камінь-Коширський міський голова (Волинська область);

БУБЛИК Олександр Васильович – Ковалівський сільський голова (Полтавська область);

БУХТІЯРОВ Михайло Петрович – Біляївський міський голова (Одеська область);

ВИДИБОРЕЦЬ Микола Кирилович – головний консультант Управління по зв'язках з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;

ВИХОПЕНЬ Петро Богданович – Жовківський міський голова (Львівська область);

ВІТКА Володимир Леонідович – головний спеціаліст відділу з питань прав людини Управління конституційного та адміністративного законодавства Департаменту конституційного, адміністративного та соціального законодавства Міністерства юстиції України;

ГОГОЛЬ Олена Володимирівна – заступник начальника Управління планування місцевих бюджетів, начальник відділу регіонального розвитку Департаменту місцевих бюджетів, взаємодії з центральними органами виконавчої влади та регіонами Міністерства фінансів України;

ГОШИЛИК Віктор Іванович – секретар Долинської міської ради (Івано-Франківська область);

ГУНЬКО Ольга Валеріївна – головний консультант Департаменту місцевого самоврядування Адміністрації Президента України;

ГУСАК Володимир Степанович – Рогатинський міський голова (Івано-Франківська область);

ДОБРІВСЬКИЙ Тарас Григорович – Боярський міський голова (Київська область);

ЖУК Петро Іванович – Буринський міський голова (Сумська область);

КАЛНІНЬЯ Єва – старший експерт проекту «Підтримка децентралізації в Україні» (SKL International);

КАРАПЕТЯН Микола Аракелович – Радивилівський міський голова (Рівненська область);

КОЗИРЄВ Павло Генріхович – Український міський голова, Голова Асоціації малих міст України;

КОРІННИЙ Олександр Олександрович – Новоукраїнський міський голова (Кіровоградська область);

КРАВЧЕНКО Віктор Віталійович – заступник директора Центру професійного розвитку та правової допомоги Асоціації міст України;

КРАВЧЕНКО Леонід Григорович – Бобринецький міський голова (Кіровоградська область);

КУХАРЕНКО Анатолій Аркадійович – Дунаєвецький селищний голова (Хмельницька область);

ЛІТВИНЕНКО Андрій Петрович – заступник начальника управління житлово-комунального господарства м. Краматорськ;

ЛОСЄВ Дмитро Федорович – заступник голови Державного фонду сприяння місцевому самоврядуванню України;

ЛЮШНЯК Микола Володимирович – народний депутат України;

МАЗУРЧАК Олександр Володимирович – перший заступник виконавчого директора Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»;

МАРКОВИЧ Галина Богданівна – заступник директора Департаменту місцевих бюджетів, взаємодії з центральними органами виконавчої влади та регіонами – начальник Управління планування місцевих бюджетів Міністерства фінансів України;

МІЛЕВСЬКИЙ Федір Григорович – Гребінківський міський голова (Полтавська область);

МУРАВЕЛЬ Василь Іванович – Новояворівський міський голова (Львівська область);

МЯРКОВСЬКИЙ Анатолій Іванович – експерт з питань місцевих бюджетів;

НАСАЛИК Ігор Степанович – заступник голови Комітету Верховної Ради України з питань паливно-енергетичного комплексу, ядерної політики та ядерної безпеки;

ОРЛОВСЬКИЙ Олексій Сергійович – директор Програми «Громадське суспільство та належне врядування» Міжнародного фонду «Відродження»;

ПОВАР Анатолій Васильович – Олевський міський голова (Житомирська область);

ПОЛТАВЕЦЬ Валентина Дмитрівна – виконавчий директор Асоціації малих міст України;

ПРОКОПЕНКО Ярослава Василівна – представник Валківської міської ради (Харківська область);

ПУРІЙ Олег Анатолійович – перший заступник Кагарлицького міського голови (Київська область);

РАЗУМЕНКО Олександр Миколайович – Білозерський міський голова (Донецька область);

РИБАЛКО Євген Вікторович – Сватівський міський голова (Луганська область);

РУДКОВСЬКА Валентина Миколаївна – заступник керівника Управління по зв'язках з місцевими органами влади та органами місцевого самоврядування Апарату Верховної Ради України;

РЯБОКОНЬ Олексій Петрович – Пирятинський міський голова (Полтавська область);

САВКА Миколо Володимирович – Городоцький міський голова (Львівська область);

СИДОРЕНКО Віталій Володимирович – Червонозаводський міський голова (Полтавська область);

СИТОВ Веніамін Іванович – Мереш'янський міський голова (Харківська область);

СЛОБОЖАН Олександр Володимирович – заступник виконавчого директора – директор Центру аналізу та розробки законодавства Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України»;

СОБОЛІВСЬКИЙ Антон Михайлович – представник політичної партії «Воля»;

ТРАЧИК Орест Антонович – Галицький міський голова (Івано-Франківська область);

ЧИКОЛАЙ Микола Костянтинович – Коростишівський міський голова (Житомирська область);

ШАРШОВ Сергій Іванович – директор Департаменту з питань місцевого самоврядування та територіальної організації влади Мінрегіону України;

ШПАКОВИЧ Валерій Олександрович – голова ревізійної комісії ГО «Садівницьке товариство «Ветеран 3»;

ЮЗВЯК Богдан Осипович – Новокалінінський міський голова (Львівська область);

ПРОГРАМА СЛУХАНЬ

Відкриття.

Виступи.

Загальне обговорення, підведення підсумків, закриття.

Відкриття

Голова Комітету, народний депутат України С.Власенко у своєму вступному слові привітав учасників та відкрив слухання у Комітеті Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на тему: «Проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації». Він зазначив, що Комітет неодноразово обговорював проблематику так званих «малих міст», відзначаючи, що село, селище і місто районного значення є основними суб'єктами заради яких має відбуватися процес децентралізації. Дані слухання включають обговорення проблем з якими стикаються відповідні адміністративно-територіальні одиниці в процесі здійснення реформи місцевого самоврядування, яка, в тому числі, передбачає і бюджетну децентралізацію.

Голова Комітету звернув увагу, що результати обговорення порушень на комітетських слуханнях питань будуть враховані в рекомендаціях, які Комітет схвалить на своєму найближчому засіданні.

Український міський голова, голова Асоціації малих міст України П.Козирєв подякував Комітету за підтримку ініціативи Асоціації щодо обговорення на комітетських слуханнях проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації.

Він зазначив, що міста районного значення завжди вважали себе найбільш зацікавленими в реформі місцевого самоврядування в Україні, оскільки передбачалося, що найбільше можливостей і поштовх до розвитку отримає саме рівень малих міст. Аналізуючи сьогоденну ситуацію можна констатувати, що в процесі проведення реформи місцевого самоврядування виникли певні нюанси: не все пішло так, як передбачалося. У зв'язку з цим, для малих міст виникли додаткові загрози та виклики.

З метою обговорення цих питань та вироблення шляхів їх вирішення був ініційований з'їзд Асоціації малих міст України, учасники якого дійшли висновку, що до місцевих виборів 25 жовтня 2015 року провести добровільне об'єднання територіальних громад неможливо. Більше того, процес добровільного об'єднання територіальних громад не буде повсюдним. Таким чином, виникає питання пошуку шляхів виходу з цієї ситуації. Оскільки перенесення місцевих виборів до завершення процесу добровільного об'єднання територіальних громад не буде сприйнято суспільством і це може дестабілізувати ситуацію, на з'їзді було запропоновано розглянути можливість надання містам районного значення та селищам, які є районними центрами статусу міста обласного значення, як технічного вирішення проблеми та крок вперед у реформі місцевого самоврядування.

Крім того, на з'їзді було висунуто ініціативу запропонувати Міністерству фінансів України провести моніторинг бюджетів міст районного значення в частині визначення впливу на них змін до Бюджетного кодексу України.

СЛУХАЛИ: виступи:

- народного депутата України – члена Комітету, голови підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О.Дехтярчука;
- народного депутата України – Заступника Голови Комітету С.Кудлаєнка;
- заступника виконавчого директора – директора Центру аналізу та розробки законодавства Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» О.Слобожана;
- Олевського міського голови Житомирської області А.Повара;

- Тростянецького міського голови Сумської області Ю.Бови;
- Пирятинського міського голови Полтавської області О.Рябокonia;
- Новоукраїнського міського голови Кіровоградської області О.Корінного;
- Бобринецького міського голови Кіровоградської області Л.Кравченка;
- Боярського міського голови Київської області Т.Добрівського;
- Червонозаводського міського голови Полтавської області В.Сидоренка.

Народний депутат України, голова підкомітету з питань адміністративних послуг, державних символів та нагород О.Дехтярчук під час обговорення питання відмітив, що основна мета не полягає у наданні статусу міста обласного значення всім містам районного значення та селищам, які є районними центрами. Не стільки цікавий статус, який невідомо яким буде завтра, коли адміністративно-територіальна реформа буде проведена, як ті преференції, які дає статус міста обласного значення аби забезпечити відповідне функціонування установ і організацій на території міста.

Основна мета комітетських слухань полягає в тому, щоб привернути увагу до тих проблем, в яких опинилися сьогодні ці адміністративно-територіальні одиниці. Так, міста районного значення опинилися в значній мірі поза контекстом адміністративно-територіальної реформи, адже Закон України «Про добровільне об'єднання територіальних громад» є доволі проблематичним для них. Тому важливим є з'ясування думки міських голів з приводу оцінки вказаного Закону, а також позиції районної влади і співпраці з нею в частині здійснення об'єднання територіальних громад.

Таким чином, відкидаючи політичні аспекти і лишаючись виключно на позиції представництва інтересів територіальних громад, слід обговорити всі пропозиції і спільно з Міністерством фінансів України та іншими органами державної влади знайти шляхи вирішення зазначеної проблематики.

Заступник виконавчого директора – директор Центру аналізу та розробки законодавства Всеукраїнської асоціації органів місцевого самоврядування «Асоціація міст України» О.Слободжан висловив подяку Комітету за вчасний і потрібний захід та зазначив, що на розгляді Верховної Ради України знаходяться кілька законопроектів, які містять положення, що дозволять вирішити конфліктну ситуацію, яка склалася з містами районного значення після прийняття змін до Бюджетного та Податкового кодексів.

Говорячи про проблеми і перспективи, які є на сьогоднішній день в бюджетному забезпеченні територіальних громад О.Слободжан відмітив, що при прийнятті змін до бюджетного та податкового законодавства виникли певні неузгодженості, які спричинили конфлікти між органами місцевого самоврядування та органами державної влади районного рівня. Підготовлені з метою виправлення технічних неузгодженостей зміни до законодавства хоча і виправили ситуацію, але у відносинах між вказаними суб'єктами залишилися проблеми пов'язані з міжбюджетними трансфертами.

Народний депутат України, Заступник Голови Комітету С.Кудлаєнко у своєму виступі зазначив, що зміни до бюджетного та податкового законодавства були направлені на збільшення надходжень до місцевих бюджетів і на сьогодні деякі місцеві бюджети відчували суттєве збільшення фінансових ресурсів. Разом з тим, багато територіальних громад лишилися на тому ж рівні фінансування.

С.Кудлаєнко вказав, що логіка об'єднання територіальних громад полягала не в тому щоб просто об'єднати декілька територіальних громад, а збалансувати місцеві бюджети для виконання своїх повноважень та вирішення тих питань, з якими члени територіальної громади звертаються до відповідних органів місцевого самоврядування.

Питання заслухано.

Підведення підсумків, закриття

Голова Комітету, народний депутат України С.Власенко підводячи підсумки зазначив, що комітетські слухання можливо і не вирішать проблеми, але дозволять підняти обговорення порушених питань на якісно новий рівень. У зв'язку з цим С.Власенко привернув увагу учасників слухань до проекту Рекомендацій слухань, який було розповсюджено разом з іншими інформаційними матеріалами і в якому, окрім констатуючої частини з аналізом фактичних обставин ситуації, законодавчої основи врегулювання окремих питань, наслідків її реалізації органами виконавчої влади, іншими державними інституціями містився також цілий блок рекомендацій на адресу вищих органів державної влади.

Зокрема, Верховній Раді України пропонується розглянути пропозицію щодо надання статусу міст обласного значення всім містам і селищам – районним центрам до 1 вересня 2015 року з метою проведення обрахунку Державного бюджету України на 2016 рік.

Кабінету Міністрів України було запропоновано забезпечити належну інформаційно-просвітницьку, організаційну, методичну та фінансову підтримку добровільного об'єднання територіальних громад, забезпечити врахування інтересів територіальних громад при розробленні перспективних планів формування територій Автономної Республіки Крим та областей. На виконання положень абзацу четвертого частини другої статті 78 Бюджетного кодексу України Комітет звертає увагу Уряду на необхідність пришвидшення затвердження Порядку обслуговування коштів місцевих бюджетів у частині бюджету розвитку та власних надходжень бюджетних установ в установах банків державного сектору.

Крім того, Комітет звернувся до Кабінету Міністрів України з проханням надати інформацію про шляхи вирішення питань, які виникають в ході реалізації Закону України «Про добровільне об'єднання територіальних громад», зокрема щодо фінансової підтримки державою об'єднаних

територіальних громад у 2016 році, та Міністерства фінансів України – надати інформацію про стан бюджетного забезпечення міст районного значення у зв’язку із змінами до Бюджетного та Податкового кодексів України.

С.Власенко поінформував присутніх, що поданий проект Рекомендацій слухань буде доопрацьовано із врахуванням доповідей і виступів їх учасників, розглянуто та схвалено на засідання Комітету як Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України з питань державного будівництва, регіональної політики та місцевого самоврядування на тему: «Проблеми малих міст при проведенні реформи місцевого самоврядування та бюджетної децентралізації».

Голова Комітету

С.ВЛАСЕНКО

Заступник Голови Комітету

С.КУДЛАСЬКО